

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

Per XXXVI. Casus Exhibens Materiam de Conscientiâ, Legibus, Peccatis,
Fide, Spe, Charitate, Jure & Justitiâ

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus XI. De peccatis capitalibus in genere, & de superbia, avaritia,
luxuria in specie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39804

2. Si religiosus etiam purum monitum sui Superioris formaliter contemnat, seu ideo respuat aut negligat, quia ex perversione, superbia vel alia passione se non vult subicere Superiori, vel ideo studiosè rejiciat, quia Superior mandavit, peccat mortaliter ob gravem in Superiorem irreverentiam, & ideo si quis ex formali contemptu infringat præceptum grave, v. g. jejunium, admittit distinctas specie malitias necessariò in confessione explicandas, per consequens non satis erit dicere: fregi jejunium, sed dici debet: fregi jejunium in contemptum Superioris.

3. Superiorem præcipere posse sub mortali materiam de se levem, si relata ad bonum commune, ad evitanda scandala, pericula, diffamationes &c. sit necessaria, aut valde utilis, & per consequens materia gravis, constat ex n. 2. ideoque quilibet subditus in particulari, etiamsi respectu sui non sit periculum, tenebitur sub mortali, tali legi se submittere.

4. Religiosus suo exemplo alios pertrahens ad fractionem disciplinæ, si id fiat unâ alterâve vice, & in re saltem non graviter obligante, non peccat mortaliter; si autem id faciat promiscuè, aut toties, ut disciplina notabiliter corruat, & à pluribus non observetur, etiamsi res secundùm se videatur parva, v. g. extrahoraria confabulatio, computatio, tunc peccat mortaliter ratione spiritualis damni, quod infert disciplinæ. *Vid. C. 64. n. 3.*

C A S U S XI.

De peccatis capitalibus in genere, & de superbia, avaritia, luxuria in specie.

L Ampridius 1. *Se aliis verbo, facto præfert, donâ divina, & fortunas sua attribuit industria.* 2. *Pe-*

cunia nimium afficitur. 3. Minores luxurias veniale
reputat. 4. Retrahit se à copulâ ceptâ cum virgine,
liâ confessionis, judicâ &c. 5. Personas fatuas, ebrias
dormientes, & vigilantes non clamantes opprimat.
6. Coit cum aliena sponsâ, vel sibi imaginatur alienam
7. Turpia exercet cum sorore, affine, adoptata, vel
baptismo susceptâ. 8. Cum personâ sacra in cœm
rio, quam novit à confessario esse sollicitatam. 9. Per
medicinas foetum, & semen expellere nititur; 10.
Varius modis exponit se periculo pollutionis &c. 12.
Pollutionem exortam non reprimat; optat, ut eveniat
in somno, & de ea gaudet. 14. In confessione non
plicat, an se polluerit cum imaginatione, vel desiderio
adulterii, incestus &c. neque cum quibus personis
instrumentis. 15. Congreditur non servato vase, sexu
aut specie. 16. Cum statuâ, cum damone sub forma
hominis, bestie &c. 17.-18. Turpia audire, legere
cantare, dona amatoria, oscula, aspectus, tactus homi
num & brutorum vix pro peccatis reputat. Resolutio
constabit ex seqq.

I. QUÆR. I. Quot, & quæ sint peccata capitalia?

R. Sant 7. Superbia, Avaritia, Luxuria, Invidia,
Gula, Ira, Acedia. Dicuntur capitalia, quia ex
tanquam ex capite seu fonte omnia peccata dimanant.
De tribus primis agendum est in casu præ
sente, & de reliquis in seq.

QUÆR. II. Quid sit superbia, & quæ ejus filii

R. 1. Superbia est appetitus inordinatus propriæ
excellentiæ, quo quis in donis naturalibus, vel su
pernaturalibus vult excellere, vel eminere super
altos; est ex genere suo peccatum veniale, sæpius ta
men per accidens fit mortale, ut si conjugatur
cum contemptu Dei, eò quòd quis velit excellere
super Deum, ut Lucifer; vel æstimet, aut saltem vel

videri habere sua talenta, vel dona non à Deo, sed à suo merito, industriâ, ingenio &c. aut jungatur cum gravi damno, scandalo vel contemptu proximi.

R. 2. Superbia plures habet filias, nam si quis inordinatè appetat aliis manifestari propriam excellentiam, vocatur *vana gloria*; & si manifestatio fiat per verba, dicitur *jaçantia*; si per facta, *ostentatio*, si per aggressionem operis vires excedentis, *presumptio*; si ostentetur per falsa & ficta signa, est *hypocrisis*. Si quærat in honoribus vel dignitatibus non debitis, vel debito majoribus, *ambitio*. Dixi appetitus inordinatus, nam velle excellere, secundum se est indifferens & si fiat ex honestâ causâ, v. g. ad Dei gloriam, proximi salutem, aut tuendam propriam famam, potest esse honestam & meritorium: igitur ut appetitus excellentiæ sit propriè superbia, debet ordinari ad propriam complacentiam.

QUÆR. III. Quid, & quale peccatum sit avaritia? 2.

R. Est inordinatus appetitus bonorum temporalium, seu immoderatus amor, cura, & sollicitudo ea acquirendi, conservandi, vel augendi; per se est tantum veniale, fit per accidens mortale, si impediatur elemosinam urgente gravi præcepto, solutionem debiti, vel observationem alterius præcepti graviter obligantis: Filiae ejus sunt fraus, violentia, proditio, furtum, perfidia, oppressio pauperum, uno verbo omnis injustitia; nam *avarus nihil scelestius; & nihil iniquius, quam amare pecuniam*. Eccl. 10.

QUÆR. IV. Quid & quotuplex sit luxuria? 3.

R. 1. Est inordinatus appetitus delectationis venereæ, quæ fit cum commotione spirituum generationi subservientium circa partes corporis genitales: est semper peccatum mortale, non tantum quòd ad illicitam effusionem seminis, sed etiam quòd ad

quamcunque delectationem voluntariè admissam; hic enim non datur parvitas materiæ, ut habet *communis*; & Ratio est: quia quævis oblectatio venerea est excitativa spirituum genitalium, ideòque et naturâ suâ tendit ad expulsionem seminis, estque aliqua ipsius inchoatio, continuò disponens ad majorem, & majorem delectationem: Dico *venerea* quia delectatio merè sensualis, quæ oritur ex proportionem rei tactæ ad organum tactûs sine commotione spirituum venereorum, ex genere suo est tantùm veniale, ut si quis attingat alterius manus, aut faciem; vel attrectet, & osculetur infantem propter delectationem in teneritudine, & mollitie carnis infantilis, secluso periculo delectationis venereæ.

R. 2. Species luxuriæ aliæ sunt naturales, in quibus scilicet servantur conditiones à natura institutæ, putà diversitas sexûs, vas debitum, & identitas speciei; quales sunt fornicatio, stuprum, adulterium, incestus, &c. aliæ sunt innaturales, seu contra naturam, in quibus sexus, vas, vel species debita non servatur, ut pollutio, sodomia, bestialitas.

4. *R. 3. Fornicatio* est concubitus personæ solutæ cum soluta; soluta dicitur, quæ nec matrimonio, nec voto continentie est astricta: est intrinsecè mala & peccatum mortale, ut certum est ex Concilio *Vienn Florent. & S. Script. eph. 5. Omnis fornicator aut immundus non habet hereditatem in regno Dei*; ideòque *Inn. XI. meritò damnavit hanc 48. propter Tam clarum videtur fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.* Persepe habet adjunctas alias malitias, ut.

1. Si non servetur debitus modus & situs, quod citra periculum pollutionis, est tantùm veniale.

2. Si quis cœptâ copulâ se retrahat ad impediendam generationem prolis, triplicem admittit malitiam specialiter explicandam, scilicet fornicationem inchoatam, mollitiem consummatam, & intentionem positivè impediendi prolem: qui verò pœnitentiâ ductus se retrahit, & sic in se, & in alio pollutionem permittit, non peccat; potest enim & debet, se retrahendo, peccatum cœptum non continuare.

3. Eunuchus habens copulam tenetur suum statum confessario exprimere, cùm enim non habeat verum semen, inutiliter provocat semen fœminæ.

4. Fornicatio prima juxta *D. Th.* distinguitur specie à sequentibus, quia specialiter opponitur virginitati; at communior docet non distingui, ideòque non teneris in confessione exprimere, an tu, vel illa cum qua peccâsti, fuerit virgo, nisi usus fueris vi vel dolo; quia utrobique est eadem malitia; utraque sententia est tuta, & practicè probabilis. *Lugo, Dicast. d. 9. à n. 427.*

5. Fornicatio cum filia confessionis per se non importat novam malitiam, nisi confessarius in Sacramento, vel ejus occasione (eò quòd ex confessione advertit eam ad peccandum facilem) sollicitet, vel familiarità agere incipiat, aut illum in finem munus confessarii assumat, tunc enim accedet species sacrilegii in confessione explicanda; quia fit gravis irreverentia Sacramento, *Vasq. Bonac. Dicast. Dian. p. 1. t. 7. R. 12.* Qualiter peccet & se explicare debeat, qui alium ad fornicandum inducit, dicam *cas. 19.*

6. Fornicatio cum infideli non habet malitiam specialem saltem gravem, & necessariò explicandam, quia non satis apparet, unde hæc desumi debeat, & quamvis Ecclesia in reverentiam Fidei &

Baptismi prohibuerit cum infidelibus matrimonium, nullibi tamen prohibuit fornicationem, & in odiosis non est facienda extensio: in matrimonio est alia ratio prohibendi, scilicet periculum perversionis propriæ, vel prolium ob individuum vitæ societatem, quod locum non habet in fornicatione.

7. Concubinatus est continuata fornicatio cum eadem; non superaddit novam malitiæ speciem, per accidens tamen est plerumque obligatio eam circumstantiam explicandi in confessione, vel ratione scandali, vel ratione consuetudinis, & occasionis proximæ, de quibus necessariò debet iudicare posse confessarius, *V. cas. 98. 9. 5. & 6.* ubi plura dicam de concubinariis, consuetudinariis & in periculo proximo constitutis.

f. *R. 4. Stuprum* est copula fœminæ violenter illata: malitiæ fornicationis superaddit gravissimam injustitiam, & injuriam personæ oppressæ illatam, qualem etiam committit, qui cognoscit personam fatuam, ebriam, vel dormientem sine prævio ebriæ vel dormientis consensu: huc reducitur raptus, seu violenta abductio personæ, in ordine ad completendam libidinem, vel contrahendum matrimonium. fœmina oppressa tenetur omni modo conari, ut semen non recipiat, item clamare, si utiliter possit absque periculo vitæ, vel gravis infamiæ, alias enim cooperatur alterius peccato, quamvis in delectationem carnalem fortè non consentiat, quod rarò continget, nisi se pro possibili defendat, & obfirmatum servet animum non consentiendi. Si consentiat virgo, non est propriè stuprum saltem in ordine ad confessionem, quia volenti non fit injuria. Si fratre, v. g. per falsam magnæ dotis, aut matrimonii promissionem, item si gravi metu etiam reverentiali fuit ad copulam inducta; adhuc est stuprum in

confessione explicandum; quia quamvis ipsa peccet consentiendo, tamen ille consensus exortus fuit per gravem injuriam, puta injustum metum vel fraudem. Idem dicendum est de adolescente qui per vim, metum, aut fraudem ad turpia inductus fuit. De raptu sceminae dicam cas. 110. q. 3.

¶ *Adulterium* est violatio alieni tori, peccatum gravissimum contra præceptum 6. & 9. Decalogi, Aliud vocatur *reale*, estque ipse concubitus cum non sua; si uterque sit alterius tori, erit adulterium duplex in confessione explicandum. Idque tenet, etiamsi altera conjux consentiat, uti certum est ex prop. 50. ab Inn. XI. damnata; *copula cum conjugata consentiente marito non est adulterium*. Ratio est, quod conjuges in hoc non possint validè & efficaciter juri suo renunciare, sicut non possunt renunciare statui matrimoniali &c. ad quid autem teneatur adulter vel adultera, si proles nata fuerit, dicam cas. 43. n. 18. Sed quid si post contracta sponsalia sponsus vel sponsa carnale commercium habeat cum alio vel aliâ? ¶ Plures id simplicem fornicationem reputant, quia per sponsalia nondum traditum est jus in corpora; sed dicendum est præter fornicationem admitti injustitiam, specialiter in confessione exprimendam, nam quamvis sponsalia non dent jus in re, dant tamen jus ad rem; & per sponsalia implicitè spondent abstinere ab alieno concubitu, & ita habet communis sensus; ergo parti innocenti fit injuria.

Adulterium mentale est, quando conjux desiderat, vel concupiscit alienum vel alienam: Si morosè delectetur de copula imaginata cum non suo, *Vasq.* dicit addi novam speciem contra fidem matrimonii, quia circumstantia tenens se ex parte personæ peccantis, refundit malitiam suam etiam in

H 5

dele-

delectationes morosas; ideo enim omnis morosa delectatio venerea in religioso vel sacerdote habet speciem sacrilegii, quia nempe est contra votum & statum religiosum aut sacerdotalem, ergo in conjugato est contra fidem & statum matrimonii. Econtrà *Hurtado* putat non peccare contra fidem matrimonii, quæ tantum obligat ad non locandum corpus alteri, non verò mentem. Uterque, ut videtur, probabiliter.

7. *Re. 6.* *Incestus* est peccatum luxuriæ exercitum inter personas conjunctas, sive fiat per copulam, sive per tactus, oscula impudica &c. Ideoque in confessione non sufficit dicere: turpiter tetigi, osculatus sum &c. sed addi debet; personam conjunctam affinem, consanguineam &c. Insuper circa peccatum incestus notanda sunt seqq.

1. Conjunctio est quadruplex, prima oritur ex sanguine, & dicitur *consanguinitas*, hæc peccatis luxuriæ superaddit malitiam incestus probabiliter inter omnes ascendentes & descendentes & inter collaterales usque ad 4. gradum inclusivè. Secunda oritur ex copula carnali, & dicitur *affinitas*, hæc ex copula maritali, & licita superaddit malitiam incestus usque ad 4. gradum, ex illicita usque ad secundum inclusivè. Tertia provenit ex adoptione perfecta, & vocatur *conjunctio legalis*. Quarta oritur ex Sacramento Baptismi & Confirmationis, ideoque vocatur *conjunctio spiritualis*; hæc omnes conjunctiones superaddunt peccatis luxuriæ malitiam incestus respectu omnium personarum, inter quas vel jure naturæ, vel ex lege Ecclesiæ prohibetur matrimonium, hinc etiam qui peccat cum sorore sponsæ suæ, incestum committit, quia inter hos prohibetur matrimonium, & copula, & statuitur impedimentum publicæ honestatis ob reverentiam conjunctis debi-

debitam; è contra si fornicatus cum Caja, postea forniceris cum Cajæ consanguinea in tertio gradu, non committis incestum, quia ex copula fornicaria non oritur impedimentum nisi ad secundum gradum, *Lugo, Oviedo, Sanch, de matr. t. 7. d. 67.*

2. Quò gradus est proximior, èd incestus est gravior, & quamvis probabile sit omnes incestus inter consanguineos, affines, & conjunctos legaliter in quocunque gradu esse ejuldem speciei; èd quòd videantur prohiberi ex eodem motivo reverentiæ personis conjunctis debitæ, & per consequens non esse opus exprimere, an cum consanguinea, vel affine, aut in quo gradu incestum commiseris; probabiliùs tamen explicandus est in affinitate gradus primus, in consanguinitate & primus & secundus, quia in his gradibus malitia est saltem notabiliter major, si non specie distincta, quia longè alia reverentia debita est matri, & sorori quàm remotioribus consanguineis; & longè fœdior est matris & sororis, quàm aliarum violatio, & primus gradus jure naturæ dirimit matrimonium, non ita alii. Ideòque ad minùs moraliter mutatur species secundùm dicenda *cas. 97. n. 20.*

3. Distinctè explicandus est incestus spiritualis, utpote specie distinctus ab aliis incestibus, prohibetur enim ex distincto motivo, scilicet in reverentiam Sacramenti Baptismatis, vel Confirmationis, ideòque adjunctam habet malitiam sacrilegii; non tamen opus est dicere, an cognatio orta sit ratione Baptismi, an Confirmationis, neque an peccaveris cum filia baptismi, an cum ejus matre; quia cum sit contra eandem reverentiam debitam personis ratione Sacramenti conjunctis, manet eadem species malitiæ, *Sanch. d. 5. n. 9.*

8. *q. 7. Sacrilegium* in materia luxuriæ committitur dupliciter.

1. Per violationem voti continentiae, sive in se, sive in alio, quocum venerè peccatur, nec opus est exprimere, an votum sit solenne, an simplex, an peccans sit Subdiaconus, an Sacerdos, Episcopus vel Religiosus, *Sanch. Dicast. à n. 306. Steph. t. 1. d. 5. n. 58.* Quia his omnibus prohibetur luxuria ex eodem motivo voti. Si Religiosus vel voto astrictus peccet cum Religiosa, vel voto astricta, duplex uterque sacrilegium admittit in confessione explicandum, quia uterque violat votum in se, & in alio. Sacerdos inducens personam laicam, ut in se, vel cum tertio impudica exerceat, non peccat contra votum, nec opus est in confessione exprimere, se esse in sacris, sed satis est, si dicat; se personam liberam ad tale, vel tale peccatum induxisse, quia non voti castitatem alienam, sed propriam. Econtra laica patiens tactus impudicos à Sacerdote vel eos Sacerdoti suadens committit sacrilegium in confessione exprimendum, Ratio est, quia pariendo physice, suadendo moraliter concurrat, & cooperatur sacrilegio Sacerdotis. Sed quid si sacerdos stolâ vel albâ indutus agat turpia? *q. 2.* Probabilius committere sacrilegium, quia illa irreverentia sacris & benedictis vestibus illata, redundat in injuriam Sacramenti, ad quod ordinantur: aliud est de eo, qui fornicatur habens Scapulare benedictum, agnum Dei, vel reliquias ad collum, quia communiter non censetur illis injuria fieri saltem gravis, nisi fieret in contemptum.

2do. Committitur sacrilegium per voluntariam effusionem seminis in loco sacro, id est, in templo, sacello, vel cœmiterio ab Episcopo consecratis vel benedictis; excipiant AA. communiter actum con-

juga-

jugalem à conjugibus in loco sacro diu inclusis ex necessitate, ad evitandum periculum incontinentiæ, exercitum. Huc reducitur sollicitatio ad turpia, facta in confessionali, vel intuitu confessionis etiam non secutiæ vel tantum simulatæ, quæ est gravissimum sacrilegium contra reverentiam Sacramenti sub gravissimis pœnis à Pio IV. & Gregor. XV prohibita obligans sollicitatos sub excommunicatione ad denunciandos Episcopo sollicitatores. Sed has Constitutiones sub tanto rigore apud Germanos non esse receptas testatur *Spor. Theol. sacr. p. 4. c. 3. n. 622.* Si mulier dicat se ab alio confessario fuisse sollicitatam, merito monet *Henno*, quòd confessarius non facile debeat in se suscipere onus denunciationis, quia mulieres quandoque ex invidia, ira, aut aliâ passione ipsis non insolitâ, quærunt perdere viros honestissimos.

R. 8. *Pollutio* seu mollities est effusio seminis extra concubitum; circa hanc tenenda sunt sequentia: 9.

1. Nullo casu, nequidem ad servandam vitam licitum est per quameunque causam quærere, intendere, vel procurare pollutionem, & sic quæsita, vel intenta est peccatum mortale contra naturam, habet enim intrinsicam repugnantiam cum naturâ, quæ emissionem seminis unicè ordinat ad generationem prolis, est de fide, nam 1. Cor. 6. dicitur *neque adulteri neque molles ... Regnum Dei possidebunt.* Et Innoc. XI. damnavit hanc 49. prop. *mollities jure natura prohibita non est* &c. quod etiam verum est de turpibus moribus, quæ sunt inchoata mollities, vel fornicatio; item de directâ expulsionem fœtus, etsi nondum animati, quia est expulsio duplicis seminis, & ob diversas medicorum sententias serè semper est dubium, quando fœtus animetur, & per consequens erit periculum occidendi corpus, &

am-

animam foetus. *Less.* contra *Sanch. V. cas. 33. à n. 14*
 Licitum tamen est per medicinam directè expellere
 semen corruptum, etsi per accidens simul effluat se-
 men verum, quia semen corruptum non est amplius
 semen, sed humor noxius: id tamen non licere per
 tactus, seu fricationem verendorum docet *Sporer*
n. 643. Quia ejusmodi tactus, vel confricatio per
 se, & ex naturâ suâ tendunt ad provocandum verum
 semen, & per accidens solùm juvant educere semen
 corruptum. Aliud est de fricatione, quæ fit non ad
 expellendum semen, sed ad depellendum molestum
 pruritus, etsi per accidens exsurgant motus: ut
 primùm autem hi advertuntur, cessandum est, quia
 si tunc pergeretur, talis fricatio directè tenderet ad
 pollutionem aut saltem ad vehementiores motus
 cum periculo pollutionis. *Henno & alii*.

10. 2. Circa pollutionem vel motus per accidens
 secutos, id est, prævisos, sed non intentos accipere
 hanc regulam: *Si actio, ex qua prævidetur motus,
 vel pollutio, multùm disponat, seu ex natura sua nota-
 biliter influat in motus vel pollutionem, veluti omnes
 actus veneri mortaliter mali, turpes tactus, aspectus,
 oscula, delectatio morosa de concubitu, tunc non tantùm
 causa motuum, sed & ipsa motio, & pollutio sunt
 mortale.* *Sylv. Rosmer. Laym. Mezger. Sanch. L. 9. d.
 45. Less. L. 4. c. 3. dub. 14. à n. 100. Spor. n. 645*
 Ratio est, quia lex naturalis prohibens pollutionem
 etiam obligat ad non ponendas causas per se, & no-
 tabiliter influentes, & qui vult ejusmodi causam
 hoc ipso vult effectum connaturaliter conjunctum.

3. *Si actio tantùm per accidens, remotè, & non no-
 tabiliter ad turpes motus, vel pollutionem disponat, pol-
 lutio prævisa, & non intenta, dummodo absit pericu-
 lum consensûs, non est mortale, sed aliquando venia-
 le, ut statim dicam: Ratio est, quia per se non est*

obli-

obligatio gravis ad evitanda pericula, vel causas planè remotas, ex quibus per accidens præter intentionem, & magis ex naturæ infirmitate, quàm ex positis causis, mali effectus proveniunt. *A. A. ciit. & Mendo d 5. n. 11.*

4. Si actio ex qua prævidentur motus, vel pollutio, sit venialiter mala, ut curiosus aspectus, verbum turpe, vana confabulatio cum dispari sexu, aut etiam actio extra materiam luxuriæ mortaliter mala, ut elus carnum die Veneris, ebrieras &c. Pollutio prævisa est tantùm venialiter mala, quia tantùm videtur esse levis deordinatio contra castitatem sine justa causa poni e aliquid remotè disponens ad pollutionem; si verò dispositio in se non sit mala, vel sit justa causa eam ponendi, ut aspectus, tactus, oscula, amplexus honestatis causâ, & obiter ex more patriæ, vel causâ necessitatis ad medendum, vel naturam sublevandam facta, item studere casibus venereis, audire confessiones, edere calida, choreas honestas ducere, commodo situ in lecto jacere, & similia, cùm plerumque adsit rationabilis causa necessitatis, vel utilitatis, omni culpâ vacant, etsi per accidens citra periculum consensûs sequatur pollutio. Dico citra periculum consensûs; nam si tibi per experientiam notum sit, quòd non obstante debita animi præparatione per orationem, jejunia &c. adhuc soleas in pollutionem advenientem consentire; nullo casu tibi licitum erit præmissas actiones exercere, sed potiùs officio cedendum erit; unde hic militat illud Christi: *quid prodest homini si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur.* Matth. 16.

5. Qui ante somnum per tactus, aspectus vel imaginationes turpes intendit in somno pollutionem, præter malitiam tactui vel cogitationi propriam, etiam

etiam contrahit malitiam pollutionis in confessione explicandam, sive in effectu sequatur sive non sequatur pollutio; si verò non intendat, sed prævideat pollutionem in somno orituram, iterum videtur peccare peccato pollutionis, si imaginatio sive visus, vel experientiâ constet, ex simili tactu, vel aspectu pollutionem nocturnam sequi: tunc enim & non aliàs videntur hi actus in pollutionem notabiliter influere; quis enim credat ex omni tactu vel affectu turpi obiter, & diu ante somnum habito semper prudenter timeri posse pollutionem nocturnam?

13. 6. Pollutionem in somno, vel aliter exortam non teneris cohibere, vel reprimere manibus, hoc enim vel est inutile, vel sanitati, aut etiam castitati periculosum, obligaris tamen elicere internam dispendentiam, & phantasiam, quantum potes, ab objecto turpi avertere ob periculum consensûs. *Sancti d. 17. n. 16.*

7. Quamvis illicitum sit delectari de pollutione secundum se, vel optare, ut in somno eveniat, ob conjunctam delectationem, ut cum communi doctore dicitur *Sancti in dec. l. 1. c. 2. n. 16.* tamen non videtur illicitum gaudere de bono effectu, v. g. sanitatis, vel mitigatæ concupiscentiæ, secuto ex pollutione involuntaria, vel etiam simplici affectu citato omnem cooperationem optate, non tam pollutionem, quàm ejusmodi effectum ex pollutione.

Si dicas: non est licitum optare vel etiam gaudere de morte naturali alterius ob bonum temporale, v. g. hereditatem inde consecutam, uti certum est ex Propositionibus 13. & 15. ab Inn. XI. damnatis; ergo nec licitum est gaudere, vel optare pollutionem involuntariam prout conjunctam cum effectu bono. *g. Distinguendo C.* Ergo non est licitum

gaudere, vel optare pollutionem ita, ut objectum gaudii vel desiderii sit delectabilitas pollutionis, C. ita, ut objectum gaudii sit solus effectus inde secutus, N. Deinde mors naturalis est grande malum Physicum, quod optare propter solum lucrum temporale est contra charitatem, aliud est, si optaretur ob bonum spirituale proximi: è contra emissio seminis ex causâ naturali non est malum Physicum neque individuo, neque speciei humanæ, cum sit quid superfluum, quo se natura exonerat, aut saltem est malum tam leve, ut ob utilitatem etiam privatam permitti possit. *Sanch. sup. d. 45. n. 14.*

8. Pollutio sæpe adjunctas habet alias specie malitias, v.g. fornicationis, si scilicet polluens sibi imaginetur copulam cum fœmina in genere, vel cum ligata, non ut ligata, sed ut formosa; si verò accedat desiderium, etiam circumstantiæ suam refundunt malitiam, ut dixi *cas. 9. n. 4. § 11.* 14.

9. Polluens non tantum tenetur exprimere qualitatem suæ personæ, sed & personæ à se pollutæ, quia pro qualitate personæ variatur species peccati, ad quam ipse cooperatur, & quidem polluens se ad fœminam, vel cum fœminâ, plerumque in affectu committit fornicationem: si cum persona ejusdem sexûs cum affectu ad personam, est sodomia, non tamen est opus explicare instrumentum inanimatum, quo quis se vel alium polluit: secus si pollutio fiat in os alterius, ibi enim est specialis dedecentia ad naturam rationalem eam deprimens etiam infra conditionem bestialem.

10. Quæ dicta sunt de pollutione, cum proportionem intelligenda sunt de distillatione, quæ est effusio humoris cujusdam medii inter urinam & semen, fitque ordinariè cum minori sensu voluptatis, quàm

I

pollu-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. I.

pollutio, imò quandoque cum nullo, & tum (quando vis adfit levis erectio genitalium) non esse peccatum, nec majorem ejus curam esse habendam quam sudoris, dicunt plures apud *Sanch. n. 2.*

15. *¶ 9. Sodomia* alia est perfecta, alia imperfecta. *perfecta* est concubitus ad sexum non debitum, viri cum viro, foeminae cum foemina, unde patet a sodomiam non requiri seminationem in vas praeposterum, aliàs enim mulier cum muliere sodomiam exercere non posset, cum neutra seminet in tra vas praeposterum, sed utriusque semen intus defluat in matricem: quòd si mas seminaret in vas praepostero maris, deberet in confessione probabilius exprimere, an fuerit agens an patiens; nam agens dispergit semen, non patiens. *Sodomia imperfecta* est concubitus cum diverso quidem sexu sed extra vas naturale cum affectu ad vas praeposterum, est species distincta à sodomia perfecta, ideoque & distinctim exprimenda. Utraque est peccatum abominandum jure naturæ & divino prohibitionem; propter quod *Dominus pluit super Sodomam & Gomorrhæam sulphur & ignem. Gen 17.* & abinde vocatur sodomia. Saepe adjunctas habet alias malitiae species v. g. speciem adulterii, incestus, sacrilegii, prout una, vel utraque persona est matrimonio vel voto ligata, consanguinea, vel affinis; & si quis exercet sodomiam, vel pollutionem cum uxore non sufficit dicere: cognovi conjugatam in vase praepostero, quia tunc confessarius judicabit, eum alteri marito fecisse injuriam, quod falsum est, sed debet dicere: sodomiam, vel pollutionem exercui cum propria uxore, intellige si habeat confessarium ignotum, nam probabiliter non tenetur suam uxorem infamare. Sed quid si quis coeat cum statua? *¶.* Si coeat cum affectu ad personam humanam

nam

nam, committit fornicationem, vel sodomiam, prout affectus fertur imaginariè in personam ejusdem, vel alterius sexûs; si cum affectu ad bestiam, cujus v. g. statua imaginem gerit, in affectu bestialitatem committit.

R. 10 *Bestialitas* seu coitus hominis cum bruto 16. est nefandum scelus, jussu Dei in homine, & bruto sceleris focio flammis expiandum *Lev. 20.* Non opus est exprimere in confessione, qualis sit bestia, an ovis, capra, vel equa; bene tamen, an cum fœminâ, an cum mare, an in vase naturali, an in præpostero, sunt enim turpitudines notabiliter diversæ. Huc reducit *D. Th.* concubitum cum dæmone incubo vel succubo, qui peccato contra naturam superaddit speciale peccatum contra Religionem, eò quòd sit turpe commercium cum Dei, & omnium nostrum infensissimo hoste, in quo præterea explicandum, an dæmon fuerit sub specie viri, vel fœminæ, aut sub forma conjugatæ, monialis vel consanguineæ, aut etiam sub formâ bestię: toties enim in affectu nova admittitur malitiæ species. Communiter autem hîc monent *DD.* confessarium non debere esse nimium in examinandis peccatorum carnalium circumstantiis, ne sibi vel pœnitenti sit occasio turpis consensûs. *Sed de hoc V. cas. 98 q. 4.*

QUÆR. V. Quid circa gestus, tactus, oscula, verba & similes actus luxuriæ imperfectos?

R. *Sequentia* 1. Legere, loqui, cantare, audire 17. turpia; item gestus, litteræ, & dona amatoria, si non fiant animo provocandi ad libidinem, sed ex levitate, curiositate, vel vano solatio, per se tantum sunt venialia, valde tamen periculosa; & in iis, qui gaudent metaphoris rerum turpium, qui dicta in sensum turpem facilè detorquent, de partibus verecundis, & huc pertinentibus libenter loquuntur,

sunt signa latentis libidinis, & peccati plerumque mortalis, quia tales non solent tam de modo scribendi, loquendi, cantandi turpia, quàm de ipsis rebus turpibus delectari, quod semper mortale est.

18. 2. Actus de objecto valde turpi, ut tactus, & aspectus nudus, & fixus verendorum disparis sexûs concubitûs humani &c. semper sunt mortale, quia proximè, & per se disponunt ad motus, & delectationes turpes, nisi fiant à chirurgo vel medico ex causâ medendi, absque periculo tamen consensûs. Econtrâ seipsum, vel alterum ejusdem sexûs, vel etiam infantem disparis sexûs ex curiositate aut petulantia obiter, v. g. lavando, natando circa has tangere vel aspicere citrà affectum, & periculum consensûs veneri, est tantùm veniale, *communis cum Laym.*; quia hæc non ita ad libidinem provocant. Dixi *obiter*, si enim fiat ex voluptate, & cum morâ, videtur à mortali non posse excusari ob periculum delectationis, aut commotionis veneri, *Sanch.* & alii plures à mortali excusant tactum ad partes turpes alterius sexûs super vestes, si fiat scilicet obiter ex petulantia aut levitate, at hîc puto esse majus periculum. Molliter tractare, & demulcere catellos, aliâque animalia, ordinariè non excedit veniale; meritò tamen *La Croix L. 3. p. 1. n. 903.* dicit esse periculosum, ita ea tangere, ut effluat eorum semen, eò quòd facilè se ingerat delectatio venerèa, & quidem si fiat affectu libidinoso, erit inchoata bestialitas.

3. Oscula, amplexus, tactus uberum, cum diverso sexu, non tantùm si fiant ex affectu delectationis veneræ, sed etiam tunc, quando fiunt ex delectatione sensuali absque alio honesto fine, sunt peccatum mortale, & quamvis oppositum possit speculative defendi, in praxi tamen locum non habet.

Sanch.

Sanch. Laym. Sporer. n. 351. & n. 687. La Croix n. 894. Tum quia delectatio sensibilis, in hujusmodi objecto sponte quæsitâ per se, & naturaliter trahit commotionem spirituum genitalium, & quidem ita vehementer, ut experientiâ constet plerumque non sibi in delectatione sensibili, sed ob nimiam potentiâ sympathiam sæpissimè, idque maximè inter personas sensualiter se amantes, emergere delectationem veneream: tum etiam propter Propol. 40. ab Alex. VII. damnatam, quæ sic habet: *Est probabilis opinio, quæ dicit tantum esse veniale, osculum habitum ob delectationem carnalem, & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensûs ulterioris & pollutionis.* Idem à potiori dicendum de osculis & amplexibus, quæ furtivè, cum mœra, & ardore repetuntur. Osculari partes pudendas ejusdem vel alterius sexûs videtur habere specialem turpitudinem in confessione explicandam; quia specialiter dedecet naturam rationalem.

4. Si verò oscula, amplexus, contrectationes manuum, fiant ex honestâ causâ ad ostendendam amicitiam, ad fovendum amorem in ordine ad honestum matrimonium, quamvis per accidens fortè prævideantur motus carnales, modò absit periculum consentiendi, non sunt peccatum; at si fiant ex levitate, joco aut petulantia, obiter & secluso periculo consentiendi in motus vel delectationem veneream, sunt tantum venialia. De choreis qualiter liceant, dicam *cas. 20. n. 7.* Ex his per se patet casûs resolutio, nec operæ pretium judico, eadem

hic repetere, jam enim ad nauseam
turpibus sum immoratus.